

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ, ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
ФАРМАЦІЄЮ

Серія «Наука»

**ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ В РАМКАХ
КОНЦЕПЦІЇ «НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ (LIFE LONG
LEARNING)»: НАУКА, ОСВІТА, ПРАКТИКА**

МАТЕРІАЛИ

III Науково-практичної інтернет-конференція з міжнародною
участю, присвячену 40-річчю заснування кафедри
організації, економіки та управління фармацією

Пам'яті засновника кафедри, доктора фармацевтичних наук, професора,
заслуженого професора НФаУ,
заслуженого діяча науки і техніки України
ТОЛОЧКО ВАЛЕНТИНА МИХАЙЛОВИЧА

(23-24 жовтня 2024 року, м. Харків)

Реєстраційне посвідчення УкрІНЕТІ
№ 610 від 11 грудня 2023 р.

Харків
НФаУ
2024

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОПІКИ

Білай І. М., Білай А. І., Білай С. І.

Кафедра клінічної фармації, фармакотерапії, фармакогнозії та
фармацевтичної хімії

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет,

м. Запоріжжя, Україна

belay250455@gmail.com

Вступ. Призначення лікарських препаратів конкретному хворому у відповідній клінічній ситуації є дуже відповідальною справою як лікарів, які застосовують ці лікарські препарати так і фармацевтів та асистентів фармацевтів, які проводять фармацевтичну опіку від початку до кінця лікування пацієнта з конкретним захворюванням. Водночас пацієнт повинен мати комплаєнтність по відношенню до лікарської терапії.

Мета дослідження. Огляд сучасних літературних джерел щодо встановлення особливостей проведення фармацевтичної опіки.

Результати дослідження. У результаті проведеного дослідження літературних джерел виявлено, що фармацевтична опіка оснований на виборі ліків з урахуванням ефективності, профіля безпеки, шляхів введення, розподілу ліків в організмі хворого, зв'язку з білками, шляхів елімінації, частоти прийому та їх вартості.

Важливу роль відіграють в фармацевтичній опіці пацієнтів їх вік, стать, вірогідність проявів вагітності, етнічні приналежності, генетичні фактори. Треба завжди оцінювати фармацевтам взаємодію лікарських засобів, тому що саме до них звертаються хворі в аптеку з різними рецептами від багатьох лікарів і тому, проводячи фармацевтичну опіку, фармацевти повинні оцінювати особливості комбінування лікарських препаратів і уникати поліпрагмазій.

Велике значення має залежність раціональної фармакотерапії від характеристики терапевтичного статусу пацієнта, його поведінки, звичок, вживання певних харчових продуктів та харчових добавок, слідування приписаному режиму дозування лікарських препаратів, відмінності в

метаболізмі в залежності від віку. Звертається увага при проведенні фармацевтичної опіки на фармакокінетичні особливості у осіб похилого та старечого віку, генетичний поліморфізм, залежність елімінації ліків від ниркової та печінкової недостатності, супутні патології, прийом інших лікарських засобів.

При проведенні фармацевтичної опіки важливо уникати помилок при рекомендаціях та призначеннях лікарських засобів. Серед помилок найчастіше є вибір невідповідного лікарського препарату, помилкове читання рецепту, неправильний прийом лікарського препарату, що також впливає на ефективність лікування. Помилки при призначенні ліків сприяють збільшенню захворюваності та смертності. Особливо важливо враховувати призначення лікарських засобів в неадекватній дозі, неправильний режим дозування або тривалість курсу фармакотерапії, помилкове читання рецепта та упаковки фармацевтом, неправильні вказівки пацієнту, неправильне введення лікарських засобів, неправильне зберігання фармацевтом або пацієнтом ліків, що приводить до зниження його активності, використання лікарських засобів з вийшовшим терміном придатності, неправильний прийом лікарських препаратів пацієнтами, неточна передача інформації, яка вказана в рецепті між різними постачальниками.

Найбільш часті помилки у призначенні лікарських препаратів у категорій хворих, як діти, жінки продуктивного віку, особи похилого віку. Для зниження ризику необхідно знати всі призначені ліки пацієнта, включаючи призначення інших лікарів та, які відпускаються без рецепту. Пацієнтів треба заохочувати та поновлювати списки лікарських засобів, які призначені в даний момент, їх дозувань та брати списки з собою на кожний лікарський прийом або звертання при невідкладній допомозі.

Висновки. Таким чином, в сучасній медицині та фармації важливим є проведення фармацевтичної опіки фармацевтами для раціональних рекомендацій та призначення перш за все безрецептурних лікарських засобів та рецептурних ліків з позицій побічної дії та взаємодії лікарських засобів.